

ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE KOMISJI (UE) 2022/1192**z dnia 11 lipca 2022 r.****ustanawiające środki w celu zwalczania i zapobiegania rozprzestrzenianiu się *Globodera pallida* (Stone) Behrens i *Globodera rostochiensis* (Wollenweber) Behrens**

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2031 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie środków ochronnych przeciwko agrofagom roślin, zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 228/2013, (UE) nr 652/2014 i (UE) nr 1143/2014 oraz uchylające dyrektywy Rady 69/464/EWG, 74/647/EWG, 93/85/EWG, 98/57/WE, 2000/29/WE, 2006/91/WE i 2007/33/WE ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 28 ust. 1 lit. a)–h),

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Rozporządzenie (UE) 2016/2031 stanowi podstawę przepisów Unii dotyczących środków ochronnych przeciwko agrofagom roślin. Ponieważ w rozporządzeniu tym ustanowiono szereg nowych przepisów, uchyla ono ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2022 r. szereg aktów prawnych, które opierały się na poprzednich przepisach obowiązujących w tym sektorze.
- (2) Jednym z takich uchylonych aktów jest dyrektywa Rady 2007/33/WE ⁽²⁾, w której określono środki przeciwko mątwikom tworzącym cysty na ziemniaku, czyli agrofagom *Globodera pallida* (Stone) Behrens (populacje europejskie) i *Globodera rostochiensis* (Wollenweber) Behrens (populacje europejskie) („określone agrofagi”).
- (3) Ponadto od czasu przyjęcia tej dyrektywy dokonano nowych odkryć technicznych i naukowych dotyczących biologii i występowania określonych agrofagów, a także opracowano nowe metody przeprowadzania testów służące do ich wykrywania i identyfikacji oraz metody ich zwalczania i zapobiegania ich rozprzestrzenianiu się.
- (4) Należy zatem przyjąć nowe środki w odniesieniu do roślin *Solanum tuberosum* L., innych niż nasiona („określone rośliny”), w celu zwalczania określonych agrofagów w porażonych punktach produkcji w przypadku stwierdzenia ich występowania na terytorium Unii oraz w celu zapobieżenia ich rozprzestrzenianiu się w Unii. Niektóre środki ustanowione w dyrektywie 2007/33/WE, w szczególności te dotyczące wykrywania i zapobiegania rozprzestrzenianiu się określonych agrofagów, są jednak nadal odpowiednie i w związku z tym należy je przewidzieć.
- (5) Właściwe organy powinny w pierwszej kolejności przeprowadzić urzędowe kontrole występowania określonych agrofagów w punkcie produkcji, na którym mają być sadzone lub przechowywane określone rośliny przeznaczone do ponownego sadzenia lub ziemniaki przeznaczone do produkcji bulw ziemniaków przeznaczonych do sadzenia. Celem przepisów dotyczących takich kontroli jest zapewnienie identyfikacji, a w razie potrzeby także zwalczanie określonych agrofagów, jeśli stwierdzono ich występowanie.
- (6) Właściwe jest, aby zasady dotyczące urzędowych kontroli występowania zawierały przepisy dotyczące pobierania próbek i przeprowadzania testów pod kątem występowania określonych agrofagów, zgodnie z najbardziej aktualnymi osiągnięciami technicznymi i naukowymi.
- (7) Państwa członkowskie powinny mieć możliwość odstąpienia od zasad dotyczących urzędowych kontroli występowania w szczególnych warunkach i na obszarach określonych przez właściwy organ, w tym, w stosownych przypadkach, w odniesieniu do całego terytorium danego państwa członkowskiego.

⁽¹⁾ Dz.U. L 317 z 23.11.2016, s. 4.⁽²⁾ Dyrektywa Rady 2007/33/WE z dnia 11 czerwca 2007 r. w sprawie zwalczania mątwików tworzących cysty na ziemniaku i uchylająca dyrektywę 69/465/EWG (Dz.U. L 156 z 16.6.2007, s. 12).

- (8) W punktach produkcji wykorzystywanych do produkcji ziemniaków innych niż te przeznaczone do produkcji bulw ziemniaków przeznaczonych do sadzenia powinny być prowadzone urzędowe kontrole monitoringowe w celu ustalenia rozmieszczenia określonych agrofagów. Kontrole te powinny być przeprowadzane na co najmniej 0,5 % areálu wykorzystywanego w danym roku do produkcji ziemniaków innej niż produkcja bulw ziemniaków przeznaczonych do sadzenia. Taka skala kontroli jest niezbędna do uzyskania najbardziej efektywnego przeglądu sytuacji określonych agrofagów oraz do podjęcia działań zapobiegawczych w celu zapewnienia ich zwalczania i zapobiegania ich rozprzestrzenianiu się na terytorium Unii.
- (9) Punkty produkcji, w których stwierdzono porażenie określonymi agrofagami, powinny zostać urzędowo zarejestrowane, a porażone rośliny należy urzędowo uznać za porażone, aby umożliwić przejrzystą kontrolę tych roślin i zastosowanie stosownych środków.
- (10) Należy zatem przyjąć środki dotyczące porażonych punktów produkcji i porażonych roślin, aby zagwarantować zwalczanie określonych agrofagów i zapobiec ich dalszemu rozprzestrzenianiu się. Aby środki te były proporcjonalne i skuteczne, muszą być różne w zależności od tego, czy dane rośliny są przeznaczone do ponownego sadzenia czy do przemysłowego przetwarzania.
- (11) Środki te powinny obejmować program kontroli urzędowych uwzględniający między innymi określone systemy produkcji i wprowadzania na rynek roślin żywicielskich określonych agrofagów w danym państwie członkowskim, charakterystykę występujących tam populacji określonych agrofagów, stosowanie odpornych odmian ziemniaka o najwyższym dostępnym stopniu odporności oraz inne możliwości agronomiczne służące minimalizowaniu negatywnego wpływu agrofagów, o którym mowa w pkt 1 załącznika III do dyrektywy 2009/128/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽³⁾.
- (12) Aby Komisja mogła uzyskać przegląd środków wprowadzanych przez państwa członkowskie w Unii, a państwa członkowskie mogły w razie potrzeby dostosować swoje odpowiednie środki, państwa członkowskie, do dnia 31 stycznia każdego roku, powinny przekazywać Komisji i pozostałym państwom członkowskim wykaz wszystkich nowych odmian ziemniaków, które w poprzednim roku na podstawie urzędowo przeprowadzonych testów zostały uznane za odporne na określone agrofagi.
- (13) W przypadku gdy występowanie określonych agrofagów nie jest już potwierdzone w punkcie produkcji, na podstawie określonych wymogów w zakresie pobierania próbek, należy cofnąć środki stosowane w tym punkcie, ponieważ w takim przypadku zagrożenie fitosanitarne byłoby znikome.
- (14) Metodę izolacji mątwika z pozostałości gleby po ekstrakcji, a następnie wykrywania i identyfikacji gatunków za pomocą PCR w czasie rzeczywistym według Beniers *et al.* 2014 ⁽⁴⁾, stosuje się w niektórych państwach członkowskich, ale proces jej walidacji nadal trwa. Aby uniknąć zakłóceń w wykrywaniu i identyfikacji mątwika w państwach członkowskich stosujących tę metodę, należy zezwolić na jej dalsze stosowanie w okresie przejściowym, do czasu jej zatwierdzenia, ponieważ w tych państwach członkowskich nie ma obecnie dostępnych alternatyw.
- (15) Niniejsze rozporządzenie powinno wejść w życie trzeciego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* w celu zapewnienia jego stosowania możliwie jak najszybciej po uchyleniu dyrektywy 2007/33/WE.
- (16) Środki przewidziane w niniejszym rozporządzeniu są zgodne z opinią Stałego Komitetu ds. Roślin, Zwierząt, Żywności i Pasz,

⁽³⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/128/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania na rzecz zrównoważonego stosowania pestycydów (Dz.U. L 309 z 24.11.2009, s. 71).

⁽⁴⁾ Beniers JE, Been TH, Mendes O, van Gent-Pelzer MPE i van der Lee TAJ (2014), „Quantification of viable eggs of the potato cyst nematodes (*Globodera* spp.) using either trehalose or RNA-specific Real-Time PCR”, *Nematology* nr 16, s. 1219–1232.

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

ROZDZIAŁ I

PRZEDMIOT I DEFINICJE

Artykuł 1

Przedmiot

W niniejszym rozporządzeniu określono środki mające na celu zwalczanie *Globodera pallida* (Stone) Behrens i *Globodera rostochiensis* (Wollenweber) Behrens oraz zapobieganie ich rozprzestrzenianiu się na terytorium Unii.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- 1) „określony agrofag” oznacza nicienia należącego do gatunku *Globodera pallida* (Stone) Behrens lub gatunku *Globodera rostochiensis* (Wollenweber) Behrens;
- 2) „odporna odmiana ziemniaka” oznacza odmianę, która podczas uprawy istotnie hamuje rozwój określonej populacji określonych agrofagów;
- 3) „określone rośliny” oznaczają:
 - a) rośliny *Solanum tuberosum* L. (ziemniak), inne niż nasiona lub
 - b) rośliny wymienione w załączniku I;
- 4) „kontrola występowania” oznacza metodyczną procedurę mającą na celu ustalenie występowania określonych agrofagów na określonym obszarze;
- 5) „kontrola monitoringowa” oznacza metodyczną procedurę przeprowadzaną w określonym przedziale czasowym w celu ustalenia rozmieszczenia określonych agrofagów w określonym państwie członkowskim lub w jego części.

ROZDZIAŁ II

URZĘDOWE KONTROLE WYSTĘPOWANIA

Artykuł 3

Urzędowe kontrole występowania

1. Właściwe organy w pierwszej kolejności przeprowadzają urzędową kontrolę występowania określonego agrofaga w punktach produkcji, w których mają być sadzone lub przechowywane rośliny wymienione z załączniku I przeznaczone do ponownego sadzenia lub ziemniaki przeznaczone do produkcji bulw ziemniaków przeznaczonych do sadzenia w warunkach, w których korzenie lub inne części rośliny mają bezpośredni kontakt z glebą w punkcie produkcji.
2. Urzędowe kontrole występowania przeprowadza się w okresie pomiędzy ostatnimi zbiorami a posadzeniem roślin lub bulw ziemniaków przeznaczonych do sadzenia, o których mowa w ust. 1.

Na zasadzie odstępstwa od akapitu pierwszego urzędową kontrolę występowania można przeprowadzić:

- a) wcześniej niż w tym okresie, pod warunkiem że właściwy organ zachowa dostępne dowody w postaci dokumentów potwierdzające wyniki urzędowej kontroli występowania, potwierdzające, że nie stwierdzono występowania określonych agrofagów oraz że ziemniaki ani inne rośliny żywicielskie wymienione w załączniku I pkt 1 nie były obecne w czasie przeprowadzania kontroli występowania ani nie były uprawiane od czasu przeprowadzenia tej kontroli lub
 - b) w okresie, gdy w danym punkcie produkcji uprawiane są rośliny, z których nie zbiera się plonów, takie jak nawóz zielony lub międzyplony.
3. Urzędowa kontrola występowania nie jest wymagana w przypadku:
- a) sadzenia roślin wymienionych w załączniku I, przeznaczonych do ponownego sadzenia w obrębie tego samego miejsca produkcji znajdującego się na obszarze określonym przez właściwe organy;
 - b) sadzenia ziemniaków, przeznaczonych do produkcji bulw ziemniaków przeznaczonych do sadzenia, które mają być wykorzystane w obrębie tego samego miejsca produkcji znajdującego się na obszarze określonym przez właściwe organy;
 - c) sadzenia roślin wymienionych w załączniku I pkt 2 i 3, przeznaczonych do ponownego sadzenia, jeżeli zebrane rośliny mają być objęte urzędowo zatwierdzonymi środkami, o których mowa w załączniku II pkt 1.
4. Państwa członkowskie urzędowo rejestrują wyniki urzędowych kontroli występowania i udostępniają je Komisji, na jej wniosek, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku IV.

Artykuł 4

Pobieranie próbek i przeprowadzanie testów na potrzeby urzędowych kontroli występowania

1. W przypadku punktów produkcji, w których mają być sadzone lub przechowywane bulwy ziemniaków przeznaczone do sadzenia lub rośliny wymienione w załączniku I pkt 1, przeznaczone do produkcji roślin przeznaczonych do sadzenia, urzędowa kontrola występowania obejmuje pobieranie próbek i przeprowadzanie testów pod kątem występowania określonego agrofaga zgodnie z załącznikiem III.
2. W przypadku punktów produkcji, na których mają być sadzone lub przechowywane rośliny wymienione w załączniku I pkt 2 i 3, przeznaczone do produkcji roślin przeznaczonych do sadzenia, urzędowa kontrola występowania obejmuje pobieranie próbek i przeprowadzanie testów pod kątem występowania określonego agrofaga zgodnie z załącznikiem III.
3. Na zasadzie odstępstwa od ust. 2 pobieranie próbek i przeprowadzanie testów pod kątem występowania określonego agrofaga nie jest wymagane, jeśli w punkcie produkcji:
 - a) nie stwierdzono występowania określonego agrofaga w ciągu ostatnich 12 lat, co ustala się na podstawie wyników odpowiednich zatwierdzonych urzędowo testów lub
 - b) znana jest historia upraw, pozwalająca stwierdzić, że w ciągu ostatnich 12 lat nie uprawiano ziemniaków ani innych roślin żywicielskich wymienionych w załączniku I pkt 1.

Artykuł 5

Uznanie punktów produkcji i określonych roślin za porażone

1. Jeśli podczas urzędowej kontroli występowania lub urzędowej kontroli monitoringowej, o której mowa w art. 6, w punkcie produkcji stwierdzono występowanie określonych agrofagów i występowanie to potwierdzono urzędowo testami, o których mowa w art. 4 i art. 7 ust. 2, właściwe organy uznają ten punkt za porażony.
2. Określone rośliny pochodzące z punktu produkcji uznanego za porażony zgodnie z ust. 1 lub mające kontakt z glebą, w której stwierdzono występowanie określonych agrofagów, uznaje się za porażone.

ROZDZIAŁ III

URZĘDOWE KONTROLE MONITORINGOWE

Artykuł 6

Urzędowe kontrole monitoringowe

1. W punktach produkcji wykorzystywanych do produkcji ziemniaków innych niż te przeznaczone do produkcji bulw ziemniaków przeznaczonych do sadzenia przeprowadza się urzędowe coroczne, oparte na analizie ryzyka kontrole monitoringowe w celu ustalenia rozmieszczenia określonych agrofagów w tych punktach.
2. Do dnia 30 kwietnia każdego roku państwa członkowskie zgłaszają Komisji i pozostałym państwom członkowskim wyniki kontroli monitoringowych, o których mowa w ust. 1, przeprowadzonych w poprzednim roku zgodnie ze wzorem określonym w załączniku IV.

Artykuł 7

Pobieranie próbek i przeprowadzanie testów na potrzeby urzędowych kontroli monitoringowych

1. Urzędowe kontrole monitoringowe przeprowadza się na co najmniej 0,5 % areału wykorzystywanego w danym roku do produkcji ziemniaków innych niż ziemniaki przeznaczone do produkcji bulw ziemniaków przeznaczonych do sadzenia.
2. Te urzędowe kontrole monitoringowe obejmują pobieranie próbek i przeprowadzanie testów pod kątem występowania określonych agrofagów zgodnie z załącznikiem III pkt 2.
3. W przypadku gdy państwa członkowskie stosują wielkość próbki, o której mowa w załączniku III pkt 6, przekazują Komisji i pozostałym państwom członkowskim szczegółowe informacje na temat obszarów, w których zastosowano taką wielkość próbki.

ROZDZIAŁ IV

ŚRODKI

Artykuł 8

Środki zwalczania

1. W punkcie produkcji, który urzędowo uznano za porażony zgodnie z art. 5 ust. 1, właściwe organy lub podmioty profesjonalne pod urzędowym nadzorem właściwych organów stosują, w celu zwalczania określonych agrofagów, wszystkie poniższe środki:
 - a) nie sadi się ziemniaków przeznaczonych do produkcji bulw ziemniaka przeznaczonych do sadzenia;
 - b) nie sadi się ani nie przechowuje roślin wymienionych w załączniku I i przeznaczonych do produkcji roślin przeznaczonych do sadzenia, z wyjątkiem określonych roślin wymienionych w załączniku I pkt 2 lub 3, pod warunkiem że rośliny te po zbiorze zostaną poddane urzędowo zatwierdzonym środkom, o których mowa w załączniku II pkt 1, tak aby nie istniało możliwe do zidentyfikowania ryzyko rozprzestrzeniania się określonego agrofaga oraz
 - c) maszyny czyści się z gleby i pozostałości roślinnych przed wyprowadzeniem lub natychmiast po wyprowadzeniu ich z tego punktu produkcji oraz przed wprowadzeniem do jakiegokolwiek punktu produkcji znajdującego się poza nim, którego nie uznano za porażony zgodnie z art. 5 ust. 1.
2. Jeśli punkty produkcji, które mają być wykorzystywane do produkcji ziemniaków innych niż ziemniaki przeznaczone do produkcji bulw ziemniaków przeznaczonych do sadzenia, zostaną urzędowo uznane za porażone zgodnie z art. 5 ust. 1, takie punkty produkcji zostają objęte programem kontroli urzędowych mającym na celu zapewnienie, aby określone agrofagi nie rozprzestrzeniły się poza te punkty produkcji.

W programie kontroli urzędowych, o którym mowa w akapicie pierwszym, uwzględnia się, w stosownych przypadkach, wszystkie poniższe elementy:

- a) szczególne systemy produkcji i wprowadzania do obrotu roślin żywicielskich określonych agrofagów w danym państwie członkowskim;
- b) cechy populacji występujących określonych agrofagów;
- c) stosowanie odpornych odmian ziemniaka o najwyższym dostępnym poziomie odporności (wynik odporności 8 lub 9, jak określono w załączniku V pkt 1, jeśli jest dostępny);
- d) inne możliwości agronomiczne w zakresie minimalizowania negatywnego wpływu agrofagów, o którym mowa w pkt 1 załącznika III do dyrektywy 2009/128/WE oraz
- e) środki opisane w art. 12 ust. 1 lit. b).

Państwa członkowskie powiadamiają Komisję i pozostałe państwa członkowskie o programie kontroli urzędowych.

3. Stopień odporności odmian ziemniaka oznacza się zgodnie ze standardową tabelą punktacji przedstawioną w załączniku V pkt 1.

Przeprowadzanie testów pod kątem odporności odbywa się zgodnie z protokołem określonym w załączniku V pkt 2.

Artykuł 9

Środki dotyczące porażonych roślin

1. Właściwe organy lub podmioty profesjonalne pod urzędowym nadzorem właściwych organów stosują, w celu zwalczania określonych agrofagów, wszystkie poniższe środki dotyczące określonych roślin, które uznano za porażone zgodnie z art. 5:

- a) nie sadi się ziemniaków przeznaczonych do produkcji bulw ziemniaka;
- b) ziemniaki przeznaczone do przemysłowego przetwarzania lub do sortowania obejmuje się urzędowo zatwierdzonymi środkami zgodnie z załącznikiem II pkt 2 oraz
- c) nie sadi się roślin wymienionych w załączniku I pkt 2 lub 3, chyba że zostały objęte urzędowo zatwierdzonymi środkami, o których mowa w załączniku II pkt 1, sprawiającymi, że przestają one być porażone.

2. W przypadku środków wprowadzonych na podstawie ust. 1 lit. b) uwzględnia się szczególne systemy produkcji i wprowadzania do obrotu roślin żywicielskich określonego agrofaga w danym państwie członkowskim oraz cechy populacji określonego agrofaga.

ROZDZIAŁ V

POWIADOMIENIA O OKREŚLONYCH AGROFAGACH I ODMIANACH ORAZ COFNIĘCIE ŚRODKÓW

Artykuł 10

Powiadomienie o potwierdzonym występowaniu określonego agrofaga na odpornej odmianie ziemniaka

1. Podmioty profesjonalne oraz wszelkie inne osoby, które dowiedziały się o jakichkolwiek objawach określonego agrofaga, wynikających z załamania się lub zmiany skuteczności odporności odmiany ziemniaka, co wiąże się z wyjątkową zmianą składu gatunkowego, patotypu lub grupy wirulencji mątwika, powiadamiają o tym właściwe organy.

2. We wszystkich przypadkach zgłoszonych zgodnie z ust. 1, a także gdy właściwe organy dowiedzą się o takich przypadkach, badają one obecność gatunku mątwika tworzącego cysty na ziemniaku i, w stosownych przypadkach, odnośnego patotypu lub grupy wirulencji oraz potwierdzają jego występowanie właściwymi metodami.

3. Do dnia 31 stycznia każdego roku państwa członkowskie zgłaszają Komisji i pozostałym państwom członkowskim szczegółowe informacje na temat potwierdzeń występowania dokonanych zgodnie z ust. 2 w odniesieniu do poprzedniego roku.

Artykuł 11

Powiadamianie o odmianach odpornych na określone agrofagi

Do dnia 31 stycznia każdego roku państwa członkowskie przekazują Komisji i pozostałym państwom członkowskim wykaz wszystkich nowych odmian ziemniaków, które dopuszczono do obrotu w poprzednim roku i które na podstawie urzędowych testów, o których mowa w załączniku V, uznano za odporne na określone agrofagi. Wskazują odmiany wraz z gatunkami, patotypami, grupami wirulencji lub populacjami określonych agrofagów, na które są one odporne, jak również względną podatność.

Artykuł 12

Urzędowe ponowne pobieranie próbek i przeprowadzanie testów w celu cofnięcia środków w porażonym punkcie produkcji

1. Właściwe organy mogą ponownie pobierać próbki z porażonego punktu produkcji uznanego zgodnie z art. 5 ust. 1 oraz przeprowadzać testy zgodnie z jedną z następujących metod:
 - a) urzędowym ponownym pobraniem próbek z punktu produkcji oraz przeprowadzeniem testów przy użyciu jednej z metod określonych w załączniku III po upływie okresu wynoszącego co najmniej sześć lat od potwierdzenia występowania określonego agrofaga lub od ostatniej uprawy ziemniaków lub
 - b) urzędowym ponownym pobraniem próbek z punktu produkcji oraz przeprowadzeniem testów przy użyciu jednej z metod określonych w załączniku III po zalaniu wodą zgodnie z następującymi warunkami:
 - (i) zalewanie wodą, której wysokość wynosi co najmniej 5 cm powyżej poziomu gruntu, trwa przez nieprzerwany okres 12 tygodni, przy temperaturze gleby wynoszącej co najmniej 16 °C na głębokości 15 cm;
 - (ii) wykluczono odpływ z obszaru zalewowego w związku z ukształtowaniem terenu;
 - (iii) zalewanie nie jest dozwolone w punktach produkcji, które są objęte kontrolą urzędową ze względu na występowanie *Synchytrium endobioticum*;
 - (iv) jeżeli zalewanie przeprowadza się na uprawach polowych lub jeżeli wykorzystuje się wody powierzchniowe ze źródła, w przypadku którego nie można wykluczyć występowania *Ralstonia solanacearum*, w poddanym działaniu środka punkcie produkcji nie sadi się żadnych roślin *Solanum tuberosum* ani *Solanum lycopersicum* co najmniej w sezonie wegetacyjnym następującym po zalaniu.

Okres, o którym mowa w ust. 1 lit. a), można skrócić do minimum trzech lat, jeżeli wdrożono skuteczne i urzędowo zatwierdzone środki kontroli.

2. Jeżeli po urzędowym ponownym pobraniu próbek i przeprowadzeniu testów, o których mowa w ust. 1, nie zostanie potwierdzone występowanie określonych agrofagów, właściwe organy uaktualniają urzędowy rejestr, o którym mowa w art. 3 ust. 4 i art. 5 ust. 1, oraz natychmiast cofają wszelkie ograniczenia nałożone na odpowiedni punkt produkcji.

ROZDZIAŁ VI

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 13

Środki przejściowe dotyczące metod przeprowadzania testów

Na zasadzie odstępstwa od art. 4 ust. 1 i 2 oraz art. 7 ust. 2 i do dnia 15 lipca 2024 r. testy można przeprowadzać przy użyciu metody izolacji mątwika z pozostałości gleby po ekstrakcji, a następnie wykrywania i identyfikacji gatunków metodą PCR w czasie rzeczywistym według Beniers *et al.* 2014, zamiast metod w zakresie wykrywania i identyfikacji określonych agrofagów wymienionych w załączniku III pkt 1 lit. b).

*Artykuł 14***Wejście w życie**

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie trzeciego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 11 lipca 2022 r.

W imieniu Komisji
Przewodnicząca
Ursula VON DER LEYEN

ZAŁĄCZNIK I

Wykaz określonych roślin, o których mowa w art. 2 pkt 3 lit. b)

1. Rośliny żywicielskie posiadające korzenie:

Solanum lycopersicum L.

Solanum melongena L.

2. Inne rośliny posiadające korzenie:

Allium porrum L.

Asparagus officinalis L.

Beta vulgaris L.

Brassica spp.

Capsicum spp.

Fragaria L.

3. Cebule, bulwy i kłącza – nieobjęte urzędowo zatwierdzonymi środkami, o których mowa w załączniku II pkt 1 lit. a), rosnące w glebie i przeznaczone do ponownego sadzenia, oprócz tych, w przypadku których istnieją dowody, w postaci ich opakowania lub inne, że są one przeznaczone do sprzedaży użytkownikom ostatecznym, którzy nie prowadzą profesjonalnej produkcji roślin lub kwiatów ciętych – następujących roślin:

Allium ascalonicum L.

Allium cepa L.

Dahlia spp.

Gladiolus Tourn. Ex L.

Hyacinthus spp.

Iris spp.

Lilium spp.

Narcissus L.

Tulipa L.

ZAŁĄCZNIK II

Środki urzędowe, o których mowa w art. 3 ust. 3 lit. c), art. 9 akapit pierwszy lit. b) i c) oraz w załączniku I pkt 3

1. Urzędowo zatwierdzonymi środkami, o których mowa w art. 3 ust. 3 lit. c), art. 9 akapit pierwszy lit. c) oraz w załączniku I pkt 3, są:
 - a) oczyszczanie odpowiednimi metodami, tak aby wyeliminować możliwe do zidentyfikowania ryzyko rozprzestrzeniania się określonego agrofaga lub
 - b) oczyszczanie z gleby poprzez mycie lub szczotkowanie aż do jej praktycznego usunięcia, tak aby wyeliminować możliwe do zidentyfikowania ryzyko rozprzestrzeniania się określonego agrofaga, oraz unieszkodliwianie pozostałości gleby zgodnie z procedurą, dla której ustalono, że nie istnieje ryzyko rozprzestrzeniania się określonego agrofaga.
 2. Urzędowo zatwierdzone środki, o których mowa w art. 9 akapit pierwszy lit. b), polegają na dostawie do zakładu przetwórczego lub sortującego posiadającego odpowiednie, zatwierdzone urzędowo procedury unieszkodliwiania odpadów, w tym pozostałości gleby, w odniesieniu do których stwierdzono, że nie istnieje ryzyko rozprzestrzeniania się określonego agrofaga.
-

ZAŁĄCZNIK III

Pobieranie próbek i przeprowadzanie testów, o których mowa w art. 4 i 7

1. Pobieranie próbek i przeprowadzanie testów na potrzeby urzędowych kontroli występowania, o których mowa w art. 4 ust. 1 i 2, odbywa się w następujący sposób:

pobieranie próbek obejmuje pozyskanie próbki gleby w objętości co najmniej 1 500 ml gleby/ha z co najmniej 100 ukłuc/ha, najlepiej w oparciu o prostokątną siatkę, pokrywającą cały punkt produkcji, w której odległość pomiędzy punktami pobrania próbek wynosi nie mniej niż 5 m na szerokość i nie więcej niż 20 m na długość. Cała próbka jest wykorzystywana do dalszych czynności badawczych, tj. do ekstrakcji cyst, identyfikacji gatunków oraz, w stosownych przypadkach, do ustalenia patotypu/grupy wirulencji.

Przeprowadzanie testów z zastosowaniem następujących metod ekstrakcji określonego agrofaga, które są opisane w odpowiednich zatwierdzonych i uznanych na szczeblu międzynarodowym protokołach diagnostycznych:

- a) w odniesieniu do pobierania – metody oparte na aparacie Fenwicka, wirówce Schuilinga, aparacie Seinhorsta lub aparacie Korta;
- b) w odniesieniu do wykrywania i identyfikacji – jedną z następujących metod:
 - (i) izolacja cyst *Globodera* z pozostałości gleby po ekstrakcji na podstawie morfologii cyst, a następnie identyfikacja gatunków na podstawie morfologii poszczególnych cyst i osobników młodocianych w połączeniu z konwencjonalnym testem PCR według Bulmana i Marshalla, 1997 ⁽¹⁾ (w przypadku wątpliwości dotyczących występowania *G. tabacum*, można dodatkowo wykonać konwencjonalny test PCR według Skantara *et al.*, 2007 ⁽²⁾);
 - (ii) izolacja cyst *Globodera* z pozostałości gleby po ekstrakcji na podstawie morfologii cyst, a następnie identyfikacja gatunków na podstawie morfologii poszczególnych cyst i osobników młodocianych w połączeniu z testem PCR w czasie rzeczywistym według Gamela *et al.*, 2017 ⁽³⁾;
 - (iii) izolacja cyst mątwika z pozostałości gleby po ekstrakcji, a następnie wykrywanie gatunków metodą PCR w czasie rzeczywistym według Gamela *et al.*, 2017 ⁽³⁾.

2. Pobieranie próbek na potrzeby urzędowych kontroli monitoringowych, o których mowa w art. 7, przeprowadza się zgodnie z jedną z następujących metod:

- a) pobieranie próbek, o którym mowa w pkt 1, przy czym minimalna objętość próbek wynosi co najmniej 400 ml gleby/ha;
- b) ukierunkowane pobieranie próbek gleby o objętości co najmniej 400 ml po ocenie wizualnej korzeni, w przypadku gdy występują widoczne objawy lub
- c) pobieranie próbek gleby o objętości co najmniej 400 ml, która to gleba miała kontakt z ziemniakami po dokonaniu zbioru, pod warunkiem że można ustalić punkt produkcji, w którym były uprawiane ziemniaki.

Przeprowadzanie testów na potrzeby urzędowych kontroli monitoringowych, o których mowa w art. 7, przeprowadza się zgodnie z pkt 1.

3. Na zasadzie odstępstwa od pkt 1 standardową objętość próbek można zmniejszyć do minimum wynoszącego 400 ml gleby/ha w każdym z następujących przypadków:

- a) istnieją dowody w postaci dokumentów potwierdzające, że w danym punkcie produkcji nie były uprawiane ani obecne w ciągu sześciu lat przed przeprowadzeniem urzędowej kontroli występowania ziemniaki ani rośliny wymienione w załączniku I pkt 1;
- b) nie stwierdzono występowania osobnika określonego agrofaga w próbkach pobranych w ilości 1 500 ml gleby/ha podczas dwóch ostatnich, kolejnych urzędowych kontroli występowania, przy czym po przeprowadzeniu pierwszej urzędowej kontroli występowania nie uprawiano ziemniaków ani roślin wymienionych w załączniku I pkt 1 oprócz tych, dla których wymaga się zgodnie z art. 4 ust. 1 przeprowadzenia urzędowej kontroli występowania;

⁽¹⁾ Bulman, S.R. i Marshall, J.W. (1997), „Differentiation of Australasian potato cyst nematode (PCN) populations using the Polymerase Chain Reaction (PCR)”, *New Zealand Journal of Crop and Horticultural Science* nr 25, s. 123–129.

⁽²⁾ Skantar, A.M., Handoo, Z.A., Carta, L.K., Chitwood, D.J. (2007), „Morphological and molecular identification of *Globodera pallida* associated with Potato in Idaho”, *Journal of Nematology* nr 39(2), s. 133–144.

⁽³⁾ Gamel, S., Letort A., Fouville D., Folcher L., Grenier E. (2017), „Development and validation of real-time PCR assays based on novel molecular markers for the simultaneous detection and identification of *Globodera pallida*, *G. rostochiensis* and *Heterodera schachtii*”, *Nematology* nr 19 (7), s. 789–804.

- c) nie stwierdzono występowania osobnika określonego agrofaga lub cyst określonego agrofaga bez zawartości organizmów żywych podczas ostatniej urzędowej kontroli występowania, która musiała obejmować próbkę pobraną w ilości co najmniej 1 500 ml gleby/ha, przy czym po przeprowadzeniu ostatniej urzędowej kontroli występowania nie uprawiano ziemniaków ani roślin wymienionych w załączniku I pkt 1 oprócz tych, dla których wymaga się zgodnie z art. 4 ust. 1 przeprowadzenia urzędowej kontroli występowania.
4. Objętość próbek można zmniejszyć w przypadku pól o wielkości odpowiednio ponad 8 ha i ponad 4 ha w każdym z następujących przypadków:
- a) w przypadku standardowej objętości, o której mowa w pkt 1, z pierwszych 8 ha pobiera się próbki z zastosowaniem wielkości określonej w tym punkcie, ale dla każdego dodatkowego hektara objętość tę można zmniejszyć do minimum wynoszącego 400 ml gleby/ha;
- b) w przypadku zmniejszonej wielkości próbki, o której mowa w pkt 3, z pierwszych 4 ha pobiera się próbki z zastosowaniem wielkości określonej w tym punkcie, ale dla każdego dodatkowego hektara objętość tę można dodatkowo zmniejszyć do minimum wynoszącego 200 ml gleby/ha.
5. W trakcie kolejnej urzędowej kontroli występowania, o której mowa w art. 3 ust. 1, można nadal stosować w danym punkcie produkcji, do chwili wykrycia określonych agrofagów, zmniejszoną wielkość próbki, o której mowa w pkt 3 i 4.
6. Standardową wielkość próbki gleby można zmniejszyć do minimum wynoszącego 200 ml gleby/ha, pod warunkiem że punkt produkcji znajduje się na obszarze uznanym za wolny od określonego agrofaga, a sposób wyznaczenia i utrzymania tego obszaru oraz prowadzenia na nim kontroli jest zgodny z odpowiednimi międzynarodowymi standardami dla środków fitosanitarnych (ISPM nr 4) (*).
7. Minimalna wielkość próbki gleby wynosi we wszystkich przypadkach 200 ml gleby na jeden punkt produkcji.
-

(*) ISPM nr 4. 1995. Wymogi dotyczące ustanawiania obszarów wolnych od agrofaga. Rzym, IPPC, FAO. <https://www.ippc.int/en/publications/614/>

ZAŁĄCZNIK IV

Wzór formularza kontroli, o którym mowa w art. 3 i 6

Wzór formularza do prezentowania wyników kontroli dotyczącej **mątwika tworzącego cysty na ziemniaku** ze zbiorów ziemniaków z poprzedniego roku.

Prosimy o korzystanie z niniejszej tabeli wyłącznie w przypadku ziemniaków zbieranych w Państwa kraju.

Państwo członkowskie lub obszar	Rodzaj kontroli (występowanie/monitoring)	Całkowita powierzchnia uprawy (ha)	Obszar, z którego pobrano próbki ⁽¹⁾	Objętość próbek	Obszar porażony na podstawie przeprowadzonych testów laboratoryjnych				Inne informacje
					Wyłącznie G. p. ⁽²⁾	Wyłącznie G. r. ⁽³⁾	G. p. ⁽²⁾ i G. r. ⁽³⁾ występujące razem w tym samym punkcie produkcji	Całkowity porażony obszar	

⁽¹⁾ Dotyczy wyłącznie kontroli monitoringowych.

⁽²⁾ G. p. = *Globodera pallida*.

⁽³⁾ G. r. = *Globodera rostochiensis*.

ZAŁĄCZNIK V

Ocena stopnia odporności odmian ziemniaka i protokół testów odporności, o których mowa w art. 8 ust. 3

1. Stopień odporności

Względną podatność danej odmiany ziemniaka przypisuje się zgodnie z punktami podanymi w tabeli i wzorem określonym w pkt 2.16. Wynik 9 odpowiada najwyższemu poziomowi odporności.

Standardowa punktacja w odniesieniu do względnej podatności odmian ziemniaka na określone agrofagi

Względna podatność (%) (RS)	Wynik
≤ 1	9
$1 < RS \leq 3$	8
$3 < RS \leq 5$	7
$5 < RS \leq 10$	6
$10 < RS \leq 15$	5
$15 < RS \leq 25$	4
$25 < RS \leq 50$	3
$50 < RS \leq 100$	2
> 100	1

2. Protokół przeprowadzania testu odporności

- 2.1. Test przeprowadza się w warunkach kwarantanny, na otwartej przestrzeni, w szklarniach albo w komorach klimatycznych.
- 2.2. Test przeprowadza się w donicach, z których każda zawiera co najmniej jeden litr gleby lub innego odpowiedniego podłoża.
- 2.3. Temperatura gleby w pojemnikach do testów przez cały czas trwania testu nie przekracza 25 °C, przy czym zapewnia się odpowiednie podlewanie.
- 2.4. Do badań wykorzystuje się jedno oczko zarówno w przypadku odmiany badanej jak i kontrolnej.
- 2.5. W każdym teście jako standardową podatną odmianę kontrolną wykorzystuje się odmianę ziemniaka „Desirée”. Do celów kontroli wewnętrznych można wykorzystać dodatkowo inne w pełni podatne odmiany kontrolne o znaczeniu lokalnym.
- 2.6. W testach odporności na patotypy *Globodera rostochiensis* Ro1, Ro5 oraz patotypy *Globodera pallida* Pa1 i Pa3 wykorzystuje się następujące standardowe populacje określonego agrofaga:
 - Ro1: populacja Ecosse
 - Ro5: populacja Harmerz
 - Pa1: populacja Scottish
 - Pa3: populacja Chavornay.

Można wykorzystać dodatkowo inne populacje o znaczeniu lokalnym. Dla tych populacji dostępne są zapisy dotyczące sposobu określenia ich patotypu. Można dodać nowe populacje wirulentne, uwzględniając, że takie populacje mogą nie być jeszcze stabilne, a patotypy jeszcze nie ustalone.

- 2.7. Tożsamość populacji standardowej sprawdza się przy użyciu właściwych metod. Do doświadczeń testowych zaleca się wykorzystanie co najmniej dwóch odpornych odmian lub dwóch różnicujących standardowych klonów o znanej odporności.
- 2.8. Na inokulum określonego agrofaga (Pi) składa się ogółem 5 zdolnych do zakażenia jaj i osobników młodocianych na ml gleby. Do inokulacji można wykorzystać cysty określonego agrofaga lub zawiesinę jaj i osobników młodocianych określonego agrofaga.
- 2.9. Żywotność cyst określonego agrofaga użytego jako inokulum musi wynosić co najmniej 70 %. Zaleca się, aby cysty miały od 6 do 24 miesięcy i były przechowywane przez co najmniej cztery miesiące bezpośrednio przed użyciem w temperaturze 4 °C.
- 2.10. Stosuje się co najmniej 4 powtórzenia (donice) na kombinację populacji określonego agrofaga i poddawanej testom odmiany ziemniaka.
- 2.11. Czas trwania testu wynosi co najmniej 3 miesiące, a przed zakończeniem doświadczenia bada się dojrzałość rozwijających się osobników żeńskich.
- 2.12. Cysty określonego agrofaga z 4 powtórzeń są pobierane i liczone oddzielnie dla każdej donicy.
- 2.13. Liczebność ostatecznej populacji (Pf) na standardowej podatnej odmianie kontrolnej na koniec testu odporności ustala się przez policzenie wszystkich cyst ze wszystkich powtórzeń oraz jaj i osobników młodocianych z co najmniej 4 powtórzeń.
- 2.14. Na standardowej podatnej odmianie kontrolnej musi zostać uzyskane tempo reprodukcji wynoszące co najmniej $20 \times (Pf/Pi)$.
- 2.15. Współczynnik zmienności (CV) na standardowej podatnej odmianie kontrolnej nie może przekraczać 35 %. Na późniejszym etapie można zastosować inne testy statystyczne, jeśli istnieją dowody na to, że zwiększą one precyzję wyników testu.
- 2.16. Względna podatność poddanej testom odmiany ziemniaka w stosunku do standardowej podatnej odmiany kontrolnej ustala się i wyraża jako wartość procentową według następującego wzoru:
$$Pf_{\text{odmiany poddanej testom}} / Pf_{\text{standardowej podatnej odmiany kontrolnej}} \times 100 \%$$
- 2.17. Jeżeli poddana testom odmiana ziemniaka charakteryzuje się względną podatnością wynoszącą co najmniej 3 %, wystarcza policzenie cyst. W przypadkach gdy względna podatność wynosi mniej niż 3 %, oprócz cyst liczy się jaja i osobniki młodociane.
- 2.18. W przypadku gdy wyniki testów w pierwszym roku wskazują, że dana odmiana jest w pełni podatna na dany patotyp (gdy wynik wynosi < 3), nie ma konieczności powtarzania tych testów w następnym roku.
- 2.19. Jeśli poddawana testom odmiana nie jest w pełni podatna na dany patotyp (gdy wynik wynosi ≥ 3), wyniki testów są potwierdzane przez co najmniej jedną dodatkową próbę przeprowadzaną w innym roku. Do ustalenia wyniku zgodnie ze standardową tabelą punktacji wykorzystywana jest średnia arytmetyczna względnej podatności z 2 lat zgodnie z tabelą przedstawioną w pkt 1.